

Ministerieel besluit houdende vaststelling van een ontwerp van lijst van als monument te beschermen herdenkingsmonument WO I voor het 1ste Regiment Gidsen te Maldegem

DE VLAAMSE MINISTER VAN BESTUURSZAKEN, BINNENLANDS BESTUUR,
INBURGERING, TOERISME EN VLAAMSE RAND

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd bij bijzondere wet van 8 augustus 1988, inzonderheid artikel 6, § 1, 1, 7;

Gelet op het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006 en 27 maart 2009;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 2009 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, gewijzigd bij de besluiten van de Vlaamse Regering van 24 juli 2009, 4 december 2009, 6 juli 2010, 7 juli 2010, 24 september 2010, 19 november 2010, 13 mei 2011, 10 juni 2011 en 9 september 2011.

BESLUIT:

Artikel 1. Het ontwerp van lijst van de volgende voor bescherming vatbare monumenten, stads- en dorpsgezichten, wordt vastgesteld overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006 en 27 maart 2009:

Wegens de artistieke en de historische en de sociaal-culturele waarde
- als monument

Herdenkingsmonument WO I van de Charge van Burkel voor het 1ste Regiment
Gidsen, gelegen te
MALDEGEM, Francis De Meeuslaan z. nr.
bekend ten kadaster:
MALDEGEM, 2de afdeling, sectie E, perceelnummer 64C,
zoals afgebakend op bijgevoegd plan

Art. 2. Het algemeen belang dat de bescherming verantwoordt, wordt door het gezamenlijk voorkomen en de onderlinge samenhang van de volgende intrinsieke waarden gemotiveerd:

Artistieke waarde:

Sterk monumentaal maar sober uitgewerkte obelisk van 6 meter hoog, opgebouwd uit twee op elkaar geplaatste massieve arduinen blokken, verjongend naar boven en op vierkante voet van ongeveer 1m².

Hoog op de top van het vooraanzicht steekt een plastisch beeld uit van een bronzen hand, die een sabel recht in de lucht steekt. De sabel symboliseert de overmoedige charge van het Eerste Regiment Gidsen met het blanke wapen in de hand, al roepend "Leve de Koning". In de schaduw van de lengte van de sabel is een groot kruis uitgebeiteld in het arduin, opgevuld in goudkleur.

De huldeteksten met namen in de drie zijden van de obelisk zijn eveneens in goudkleur.

Historische waarde:

De oprichting van het gedenkteken in 1931 op de betekenisvolle historisch-militaire plaats is een initiatief genomen door de oudste zoon van de gesneuvelde graaf de Meeus, monnik in de abdij van Loppem. Op 18 oktober 1931 zal de pater het gedenkteken inzegenen onder massale belangstelling en in aanwezigheid van talrijke hoge Belgische officieren, de Maldegemse oud-strijdersbond en vele andere verenigingen.

Historische, in casu militair-historische waarde:

Het herdenkingsmonument refereert naar de laatste charge van de Belgische Cavalerie op 19 oktober 1918 te Burkel in Maldegem.

Op 28 augustus 1918 start het Geallieerde Bevrijdingsoffensief. Het Duitse front wordt doorbroken op 14 en 15 september 1918. De Duitsers trekken zich terug op de Leie en het Schipdonkkanaal. Op zaterdag 19 oktober 1918 bereiken de Belgen Oedelem, waar zij stuiten op sterke Duitse weerstand. Op 19 oktober 1918 trekt een voorhoede van een 2de groep van de 1ste Regiment Gidsen onder bevel van majoor Victor Van Strydonck Oedelem binnen onder vuur van de Duitsers. Het regiment trekt verder naar Maldegem, waar het tot taak heeft de Duitse weerstand op het Vossenhol en op Burkel uit te schakelen.

Het 3de en 4de eskadron van de 1ste Gidsen, voorafgegaan door twee mitrailleursvoertuigen en met vier ruiters naast elkaar, krijgen rond vijf uur het bevel om over de weg naar Maldegem aan te vallen en de Duitse stellingen stormenderhand in te nemen. Op order van kapitein-commandant Francis graaf de Meeus, en gesteund door majoor van Strydonck, wordt een Belgische charge uitgevoerd op de Duitse linie.

De charge te paard met getrokken sabel was overmoedig. Achttien cavaleristen sneuvelen, onder hen adjudant Guy van der Cruycken. Kapitein-commandant Francis de Meeus, aan het hoofd van de ruitery, wordt dodelijk getroffen, evenals de chauffeur van een van de mitrailleursvoertuigen. Onder het verdere bevel van majoor van Strydonck wordt de Duitse weerstand ter hoogte van Burkel ten slotte doorbroken en overwonnen. Na de oorlog, op 6 april 1919, wordt het 1ste Regiment Gidsen eervol gemachtigd het woord Burkel te voeren in zijn standaard.

Sociaal-culturele waarde:

Als zijnde de materialisatie van het herdenken van een collectief trauma.

Het gedenkteken duidt de betekenisvolle locatie aan, op de rand van de baan van Oedelem naar Maldegem, waar in de omgevende velden de zware slag en charge plaatsvond. Door zijn monumentaliteit vormt het gedenkteken een historisch baken of 'landmark' aan de rand van het open agrarische landschap, enigszins verwijderd van de bebouwde omgeving,

De inhuldiging vond echter plaats in een periode van politieke beroering in Vlaanderen; ook te Maldegem heerste er een tijdsgeest van antimilitarisme. Deze gevoelens waren destijds te lezen in opschriften aan de huizen van verschillende woningen. De redevoeringen in het Frans van de Maldegemse burgemeester en van generaal van Strydonk tijdens de inhuldiging zorgden voor gemor in het publiek.

Art. 3. Met het oog op de bescherming zijn van toepassing:

De beschikkingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 november 1993 tot bepaling van de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij besluit van de Vlaamse Regering van 23 juni 2006, 5 juni 2009, 4 december 2009 en 10 juni 2011. (Belgisch Staatsblad 10 maart 1994, 22 augustus 2006, 18 september 2009, 11 januari 2010 en 2 augustus 2011)

Brussel,

09 DEC. 2011

Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering,
Toerisme en Vlaamse Rand

Geert BOURGEOIS